Hodnocení kvalifikačních prací na ÚISK

Název práce: **Aspekty zvyšující pochopitelnost a atraktivitu sdělení v datových vizualizacích**

Typ práce: diplomová

Hodnocení práce: **výborně**

Vedoucí práce: Mgr. Josef Šlerka

Oponent/-ka práce:

Řešitel/-ka práce: Bc. Jan Vlček

1. Hodnotící kritéria práce a bodové ohodnocení

Obsahové posouzení práce (max. 70 bodů)

Aspekt práce	Vysvětlení	Body
Kvalita shrnutí současného stavu poznání, používání odborné terminologie, zohlednění různých pohledů na téma práce	Teoretická část je zpracována na vynikající úrovni. Systematická rešerše je provedena transparentně a detailně popsána. Odborná terminologie je používána přesně a konzistentně.	10
Definice cílů, výzkumná otázka a její zasazení do současného stavu poznání	Cíle práce jsou jasně definovány a logicky navazují na identifikované mezery v současném stavu poznání. Hypotézy jsou formulovány přesně a vycházejí z výsledků systematické rešerše. Nemám, co bych vytknul.	10
Metodologické zpracování výzkumné otázky, vysvětlení volby využité metody s ohledem na výzkumnou otázku	Metodická část je ukázková. Autor detailně popisuje proces výběru vizualizací, vývoj a úpravy variant pro testování jednotlivých aspektů (včetně cenné sebereflexe po pilotním sběru). Volba kvantitativního výzkumu a dotazníkového šetření je adekvátní. Způsob hodnocení pochopitelnosti a atraktivity (adaptace Ajani et al., VisEngage) je robustní. Velkým přínosem je adaptace dotazníku Mini-VLAT pro měření vizualizační gramotnosti v českém prostředí, což významně zvyšuje kvalitu dat a relevance pro kontext. Způsob zpracování dat (Mann-Whitneyho U test, Bonferroniho korekce, lineární regrese) je správný a vhodný pro povahu dat.	20

Analýza, interpretace výsledků a formulace samostatných závěrů vč. zohlednění současného stavu poznání	Autor provádí pečlivou interpretaci, včetně kritického zhodnocení důvodů, proč některé hypotézy nebyly potvrzeny (např. nedostatečné rozdíly mezi typy vizualizací, již vysoká barevnost apod.). Závěry jsou formulovány jasně a podloženě.	20
Invence, inovativní a původní přístup	Práce vykazuje vysokou míru invence a původního přístupu.	10
Počet bodů (obsah)		70

Formální posouzení práce (max. 30 bodů)

Aspekt práce	Vysvětlení	Body
Formální struktura práce a návaznost kapitol	Logická struktura, přehledné členění, dobré návaznosti mezi kapitolami, kvalitní grafické zpracování výsledků.	10
Aktuálnost zdrojů, korektní citování, cizojazyčné zdroje	Převažují aktuální zdroje, korektní citační pravidla, dostatečný podíl cizojazyčných zdrojů.	10
Slohové zpracování a gramatická správnost	Srozumitelný odborný styl, gramaticky správné zpracování, přiměřená úroveň odbornosti.	10
Počet bodů (forma)		30
CELKEM BODŮ		100

2. Komentář k hodnocení práce

Diplomová práce Bc. Jana Vlčka se věnuje aspektů ovlivňujících pochopitelnost a atraktivitu datových vizualizací. Práce je rozdělena na teoretickou a výzkumnou část, přičemž obě jsou zpracovány na velmi vysoké úrovni a obě jsou schopny stát jako dvě samostatné avšek propojené studie.

Teoretická část obsahuje vynikající a kritickou systematickou rešerši literatury, která je precizně metodologicky popsána a transparentně reflektuje i vlastní omezení. Osobně jsem měl největší radost z aplikace Bloomovy taxonomie pro roztřídění textů z rešerše a identifikace klíčových aspektů ovlivňujících pochopitelnost a atraktivitu vizualizací je příkladná.

Výzkumná část je metodologicky velmi silná. Cíle jsou jasné a hypotézy logicky odvozené z teoretických poznatků. Autor prokázal vysokou míru sebereflexe při úpravách metodiky po pilotním sběru dat, což svědčí o jeho výzkumné zralosti. Výběr reálných vizualizací z českého prostředí zvyšuje validitu práce.

Zásadním a inovativním přínosem je adaptace, překlad a ověření dotazníku Mini-VLAT pro měření vizualizační gramotnosti v českém kontextu, což významně obohacuje metodologické

nástroje pro budoucí výzkum v ČR. Analýza výsledků je korektní, autor kriticky interpretuje jak potvrzená, tak odmítnutá zjištění a efektivně je zasazuje do kontextu teoretických poznatků.

3. Otázky či tematické okruhy k obhajobě

Pro obhajoby si nechávám následující dvě otázky:

- V diskusi uvádíte, že barevné zvýraznění sdělení a dat nelze doporučit u vizualizací, které jsou již vysoce barevné. Jak byste navrhl metodiku pro testování tohoto specifického aspektu – tedy porovnání vlivu barevného zvýraznění u vizualizací s nízkou vs. vysokou mírou původní barevnosti?
- Můžete dále rozvést praktické implikace vašich klíčových zjištění o vlivu vizualizační gramotnosti a vzdělání pro tvůrce datových vizualizací ve veřejném prostoru, zejména pokud jde o cílení na různé demografické skupiny?

4. Závěrečné zhodnocení

Práce Bc. Jana Vlčka je z hlediska obsahu a metodologie excelentní. Autor prokázal mimořádnou schopnost vědecké práce, kritického myšlení a inovativního přístupu. Potenciál práce, včetně jejího praktického přínosu a vytvoření ověřeného nástroje (Mini-VLAT) pro české prostředí, je velmi vysoký. Myslím, že be bylo dobré z práce vytvořit několik samostatných akademických článků.

Práci doporučuji k obhajobě se známkou **výborně.**

Bodový zisk za práci	**Hodnocení**
83-100 bodů	**Výborně (1)**
82-66 bodů	Velmi dobře (2)
65-50 bodů	Dobře (3)
< = 49 bodů	Neprospěl/a, nedoporučeno k obhajobě

V Praze dne 31. 8. 2025. …….

Josef Šlerka